

Nitriansky samosprávny kraj
Krajská knižnica Karola Kmeťka v Nitre

Život knižníc

regionálny knihovnícky časopis

číslo 2/2019

NITRIANSKY SAMOSPRÁVNÝ KRAJ
KRAJSKÁ KNIŽNICA KAROLA KMEŤKA V NITRE

ŽIVOT KNIŽNÍC

Regionálny knihovnícky časopis

č. 2

2019

OBSAH

Kultúrny kalendár 2020	4
Profily jubilujúcich autorov	14
Finančná podpora z verejných zdrojov FPU za rok 2019	18
Podporené projekty krajskej knižnice z verejných zdrojov FPU	20
Inovácia priestorov pobočky na sídlisku Klokočina	22
Krajská knižnica získala aj dotácie z Fondu na podporu kultúry národnostných menšín	24
Obecná knižnica Rišňovce v novom šate	25
Stretnutie knihovníkov v krajskej knižnici	28
Aj tento rok sa školilo	29
Slávnostné otvorenie Obecnej knižnice v Mojmírovciach	30
Obecná knižnica Tesárske Mlyňany získala dotáciu na revitalizáciu priestorov	33
Rekonštrukcia a nový detský kútik v Obecnej knižnici Jelenec	36
100 rokov zákona o verejných knižniciach	38

KULTÚRNY KALENDÁR 2020

Rok 2020

- **Rok slovenského divadla** (vyhlásený Ministerstvom kultúry SR)
- **Medzinárodný rok zdravia rastlín** (vyhlásený OSN)

JANUÁR

-
1. 1. 1993 **Deň vzniku Slovenskej republiky** – štátny sviatok SR
- 27. výročie
4. 1. **Svetový Braillov deň** (WBU – Svetová slepecká únia) – pripomína sa od r. 2001; v tento deň sa v r. 1809 narodil Francúz Louis Braille, tvorca slepeckého písma
3. 1. 1955 zomrel v Bratislave **Fraňo Kráľ** – básnik, prozaik, spisovateľ pre deti a mládež (narodil sa 9. 3. 1903, Barton, Ohio, USA)
- 65. výročie úmrtia
5. 1. 1940 narodil sa v Zemianskom Podhradí **Ivan Machala** – prozaik, autor literatúry faktu, prekladateľ
- 80. výročie narodenia
6. 1. 1855 narodila sa v Krupine **Elena Maróthy-Šoltéssová** – prozaička (zomrela 11. 2. 1939, Martin)
- 165. výročie narodenia
19. 1. 1955 narodil sa v Bratislave **Andrej Ferko** – prozaik, dramatik, autor literatúry pre deti a mládež, scenárista, publicista
- 65. výročie narodenia
20. 1. 1940 narodil sa v Šúrovciach **Stanislav Rakús** – prozaik, literárny vedec
- 80. výročie narodenia
22. 1. 1940 narodil sa v Hybiach **Peter Jaroš** – prozaik, dramatik, filmový a televízny scenárista
- 80. výročie narodenia
27. 1. 1930 narodil sa v Orlovej **Bohdan Warchal** (Česko) – slovenský [huslista](#), [dirigent](#), zakladateľ [Slovenského komorného orchestra](#), verejnosť poznala toto hudobné teleso pod menom „Warchalovci“ (zomrel 30. 12. 2000, Bratislava – 20. výročie úmrtia)
- 90. výročie narodenia
29. 1. 1860 narodil sa Taganrogu (Rusko) **Anton Pavlovič Čechov** – ruský spisovateľ, dramatik, lekár (zomrel 15. 7. 1904, Bandenweiler, Nemecko)
- 160. výročie narodenia
30. 1. 1885 narodila sa v Martine **Hana Gregorová** – prozaička, osvetová pracovníčka, manželka Jozefa Gregora - Tajovského (zomrela 11. 12. 1958 v Prahe, pochovaná je v Tajove)
- 135. výročie narodenia

FEBRUÁR

3. 2. 1940 narodil sa vo Zvolene **Milan Lasica** – humorista, dramatik, prozaik, textár, herec, režisér, moderátor, spevák
- 80. výročie narodenia
4. 2. 1820 narodila sa vo Viedni **Božena Němcová** – česká spisovateľka, jedna zo zakladateľov českej modernej prózy (zomrela 21. 1. 1862, Praha)
- 200. výročie narodenia
8. 2. 1915 narodil sa v Budmericiach **Rudolf Fabry** – básnik, prozaik, publicista, výtvarník (zomrel 11. 2. 1982 v Bratislave)
- 105. výročie narodenia
17. 2. 1955 zomrel v Pezinku **Štefan Krčméry** – básnik, prozaik, literárny historik a kritik (narodil sa 26. 12. 1892, Mošovce)
- 65. výročie úmrtia
21. 2. 1940 narodil sa v Ratkovskom Bystrom **Ondrej Nagaj** – básnik, spisovateľ pre deti
- 80. výročie narodenia
26. 2. 1950 narodila sa v Bratislave **Irena Brežná** – slovensko-švajčiarska spisovateľka, novinárka
- 70. výročie narodenia

MAREC

1. 3. 1445* (1444) narodil sa vo Florencii (Taliansko) **Sandro Botticelli** (vl.m. Alessandro di Mariano di Vanni Filipepi) – taliansky maliar, jeden z vrcholných predstaviteľov renesančného výtvarného umenia (zomrel 17. 5. 1510, Florencia – 510. výročie úmrtia)
- 575. výročie narodenia
1. 3. 1810 narodil sa v Żelazowe Wole (Poľsko) **Frederyk Chopin** – poľský hudobný skladateľ a klavírny virtuóz (zomrel 17. 10. 1849, Paríž)
- 210. výročie narodenia
- 2. - 8. 3. 2019** **TÝŽDEŇ SLOVENSKÝCH KNIŽNÍC**
- 21. ročník
5. 3. 1755 narodil sa v Predmieri **Jozef Ignác Bajza** – katolícky farár, spisovateľ, autor satír a epigramov, autor prvého románu v slovenčine „René mládenca príhody a skúsenosti“ (zomrel 1. 12. 1836 v Bratislave)
- 265. výročie narodenia
6. 3. 1475 narodil sa v Caprese (dnes Caprese Michelangelo, Taliansko) **Michelangelo Buonarroti** (vl.m. Michelagnolo di Ludovico di Buonarroto Simoni) – taliansky sochár, maliar, architekt a básnik, ktorého dielom vyvrcholila renesancia (zomrel 18. 2. 1564 v Ríme)
- 545. výročie narodenia
7. 3. 1850 narodil sa v Hodoníne (Morava) **Tomáš Garrigue Masaryk** (Garrigue je dievčenské meno manželky) – filozof, politik, štátnik, prvý prezident Československej republiky (zomrel 14. 9. 1937, Lány (Česko)
- 170. výročie narodenia

- 8. 3.** **Medzinárodný deň žien**
- 16. 3.** **DEŇ EUDOVEJ ROZPRÁVKY** (deň narodenia P. Dobšinského)
21. 3. 1685 narodil sa v Eisenachu (Nemecko) **Johan Sebastian Bach** – nemecký hudobný skladateľ barokovej hudby a svojho času slávny organista a čembalista (zomrel 28. 7. 1750, Lipsko)
- 335. výročie narodenia
- 22. 3.** **Svetový deň vody**
23. 3. 1750 zomrel v neďaleko Trenčína **Samuel Mikovíni** – kartograf, inžinier - zememerač, polyhistor, spolupracoval Matejom Belom (narodil sa r. 1686*, Cinobaňa -Turíčky)
- 270. výročie úmrtia
24. 3. 1785 narodil sa v Borskom Mikuláši **Ján Hollý** – katolícky kňaz, spisovateľ a prekladateľ (zomrel 14. 4. 1849, Dobrá Voda)
- 235. výročie narodenia
24. 3. 1905 zomrel v Amiens (Francúzsko) **Jules Verne** – francúzsky spisovateľ sci-fi a dobrodružného žánru (narodil sa 28. 2. 1828, Nantes Francúzsko)
- 115. výročie úmrtia
- 27. 3.** **NOC S ANDERSEKOM**
- 20. ročník
29. 3. 1900 narodil sa v Prostějove (Česko) **Jiří Wolker** – český básnik (zomrel 3. 1. 1924, Prostějov)
- 120. výročie narodenia
30. 3. 1820 narodil sa v Krupine **Andrej Sládkovič** (vl.m. Andrej Braxatoris) – evanjelický kňaz, štúrovský básnik, literárny kritik, publicista a prekladateľ (zomrel 20. 4. 1872, Radvaň nad Hronom (dnes mestská časť Banskej Bystrice))
- 200. výročie narodenia
31. 3. 1855 zomrela v Haworth (Yorkshire, Spojené kráľovstvo) **Charlotte Brontëová** – britská spisovateľka, sestra [spisovateľiek Anny](#) a [Emily Brontëových](#) (zomrela 21. 4. 1816, Thornton (Yorkshire, Spojené kráľovstvo))
- 165. výročie úmrtia

APRÍL

- 1. 4.** **Medzinárodný deň vtáctva**
2. 4. 1805 narodil sa v Odense (Dánsko) **Hans Christian Andersen** – dánsky prozaik, dramatik, básnik, rozprávkar (zomrel 4. 8. 1875 Rolighed, Dánsko)
- 215. výročie narodenia
- 2. 4.** **Medzinárodný deň detskej knihy** (deň narodenia rozprávkara Hansa Christiana Andersena)
6. 4. 885 zomrel vo Velehrade (Morava) **sv. Metod** – prvý arcibiskup na území Slovenska, pápežský legát, misionár a svätec, spisovateľ, prekladateľ, právnik (narodil sa v r. 815, Solún, Byzantská ríša, dnešné Thessaloniki, Grécko)
- 1135. výročie narodenia
- 7. 4.** **Deň narcisov – deň boja proti rakovine** (prvý raz ho

- usporiadala Írska liga proti rakovine v r. 1987; Liga proti rakovine SR – od r. 1997)
12. 4. 1940 narodil sa vo Zvolene **Martin Hranko** – prozaik, autor literatúry pre deti a mládež, v r. 1940 pôsobil ako stredoškolský profesor na gymnáziu v Zlatých Moravciach (narodil sa 4. 3. 1899, Žibritová)
- 80. výročie úmrtia
12. 4. **Svetový deň letectva a kozmonautiky** (12. 4. 1961 – prvý let do vesmíru s ľudskou posádkou – ruský kozmonaut Jurij Gagarin)
13. 4. 1900 narodila sa na Myjave **Zuzka Zguriška** (vl.m. Ľudmila Dvořáková, rod. Šimonovičová) – prozaička, dramatička, prekladateľka (zomrela 24. 9. 1984, Praha)
- 120. výročie narodenia
17. 4. 1885 narodil sa v Adamovských Kochanovciach **Vladimír Roy** – básnik, prekladateľ (zomrel 6. 2. 1936, Starý Smokovec)
- 135. výročie narodenia
18. 4. 1955 zomrel v Princetowne (New Jersey, USA) **Albert Einstein** – nemecko-americký teoretický fyzik, jeden z najvýznamnejších vedcov 20. stor., nositeľ Nobelovej ceny za fyziku v r. 1921 (narodil sa 14. 3. 1879, Ulm, Nemecko)
- 65. výročie úmrtia
21. 4. 1950 narodil sa v Galante **Karol Duchoň** – spevák, za celoživotný prínos do hudobnej kultúry získal ocenenie Akadémie populárnej hudby Aurela in memoriam v roku 2006 (zomrel 5. 1. 1985, Bratislava – 35. výročie úmrtia)
- 70. výročie narodenia
21. 4. 1980 zomrel v Bratislave **Ľudovít Fulla** – maliar, grafik, ilustrátor, scénograf a výtvarný pedagóg, jeden zo zakladateľov moderného maliarstva a grafiky na Slovensku (narodil sa 27. 2. 1902, Ružomberok)
- 40. výročie úmrtia
22. 4. **Deň Zeme**
23. 4. **Svetový deň knihy a autorského práva (UNESCO)**
25. 4. 1920 narodil sa v Banskej Bystrici **Peter Karvaš** – dramatik, prozaik, a divadelný teoretik (zomrel 28. 11. 1999, Bratislava)
- 100. výročie narodenia
28. 4. 1960 narodil sa v Devínskej Novej Vsi **Peter Pišťanek** – prozaik (zomrel 22. 3. 2015, Bratislava – 5. výročie úmrtia)
- 60. výročie narodenia

MÁJ

-
1. 5. **Sviatok práce – štátny sviatok**
1. 5. 2004 **vstup Slovenska do Európskej únie**
- 16. výročie
7. 5. 1840 narodil sa vo Votkinsk-u (Rusko) **Piotr Iljič Čajkovskij** – ruský hudobný skladateľ (zomrel 6. 11. 1893, Petrohrad)
- 180. výročie narodenia
8. 5. **Deň víťazstva nad fašizmom – štátny sviatok**
8. 5. **Svetový deň Červeného kríža**

- 10. 5.**
13. 5. 1795 **Deň matiek**
narodil sa v Kobeliarove **Pavol Jozef Šafárik** - slovenský, v Čechách naturalizovaný básnik, historik, etnograf, slavista a univerzitný profesor. Svoje diela písal prevažne po nemecky alebo po česky (zomrel 26. 6. 1861, Praha)
- 225. výročie narodenia
13. 5. 1935 narodil sa v Seredi **Ján Navrátil** – básnik, spisovateľ pre deti a mládež
- 85. výročie narodenia
15. 5. 1925 narodil sa vo Vrbovom **Anton Rákay** – prozaik, lekár (zomrel 27. 7. 2013, Vyšné Hágy)
- 95. výročie narodenia
16. 5. 1960 narodil sa v Partizánskom **Miroslav Dvorský** – operný spevák (tenor), brat Petra Dvorského
- 60. výročie narodenia
17. 5. 1860 narodil sa v Jasenovej **Martin Kukučín** (vl. Menom Matej Bencúr) – prozaik, dramatik a publicista, zakladateľ modernej slovenskej prózy (zomrel 21. 5. 1928, Lipik, Chorvátsko)
- 160. výročie narodenia
18. 5. 1920 narodil sa vo Wadowiciach (Poľsko) **Ján Pavol II.** (vl.m. Karol Józef Wojtyła) – 264. rímsky pápež (1978 – 2005), teológ, filozof, básnik, dramatik (zomrel 2. 4. 2005, Vatikán – 15. výročie smrti)
- 100. výročie narodenia
20. 5. 1940 zomrel v Bratislave **Jozef Gregor - Tajovský** – spisovateľ, prozaik, dramatik, vedúca osobnosť druhej vlny literárneho realizmu (narodil sa 18. 10. 1974, Tajov)
- 80. výročie úmrtia
24. 5. 1930 narodil sa v Zlatých Moravciach **Mišo Kováč - Adamov** – kultúrny a literárny historik, teatrológ, dramatik
- 90. výročie narodenia

JÚN

- 1. 6.**
4. 6. 1920 **Medzinárodný deň detí**
v paláci Veľký Trianon vo Versailles (Francúzsko) bola podpísaná **Trianonská mierová zmluva**. Zmluvou boli potvrdené hranice Maďarska s Rakúskom, Česko-Slovenskom, Rumunskom a Juhosláviou. Maďarsko zároveň definitívne uznalo úplnú nezávislosť Česko-Slovenska, vrátane Podkarpatskej Rusi.
- 100. výročie podpísania
2. 6. 1955 narodil sa v Košiciach **Juraj Kuniak** – básnik, prozaik, prekladateľ a vydavateľ
- 65. výročie narodenia
10. 6. 1905 narodil sa v Suchej nad Parnou **František Hečko** – básnik, prozaik, redaktor a publicista (zomrel 1. 3. 1960, Martin – 60. výročie úmrtia)
- 115. výročie narodenia

13. 6. 1920 narodila sa v Chynoranoch **Nora Krausová** – literárna vedkyňa, prekladateľka, publicistka (zomrela 22. 8. 2009, Bratislava)
- 100. výročie narodenia
21. 6. 1950 narodila sa v Jakubanoch **Jana Bodnárová** – prozaička, poetka, dramatička
- 70. výročie narodenia
21. 6. 1995 zomrela v Bratislave **Katarína Lazarová** – prozaička, prekladateľka (narodila sa 13. 2. 1914, Výčapy-Opatovce)
- 25. výročie úmrtia
21. 6. 1905 narodil sa v Paríži (Francúzsko) **Jean-Paul Sartre** – filozof, spisovateľ, laureát Nobelovej ceny za literatúru za rok 1964, ktorú si odmietol prevziať (zomrel 15. 4. 1980, Paríž)
- 115. výročie narodenia
28. 6. 1905 narodila sa vo Vrblici **Mária Rázusová - Martáková** – spisovateľka pre deti, poetka, publicistka a prekladateľka (zomrela 5. 8. 1964, Bratislava)
- 115. výročie narodenia
29. 6. 1900 narodil sa v Lyone (Francúzsko) **Antoine de Saint – Exupéry**, francúzsky spisovateľ a letec (zostrelený nad morom 31. 7. 1944, blízko Castellane, Francúzsko)
- 120. výročie narodenia

JÚL

2. 7. 1940 zomrel v Dolnom Kubíne **Ladislav Nádaši-Jégé** (vl. m. MUDr. Ladislav Ľudovít Jozef Nádaši) – prozaik, dramatik, publicista (narodil sa 12. 2. 1866, Dolný Kubín)
- 80. výročie úmrtia
5. 7. **sviatok sv. Cyrila a sv. Metoda – štátny sviatok.** Oslavuje sa ako pripomenutie symbolického výročia príchodu slovanských vierozvestcov Cyrila a Metoda na Veľkú Moravu v roku 863.
5. 7. **Deň zahraničných Slovákov**
11. 7. 2000 zomrel v Bratislave **Jaroslav Filip** – hudobník, skladateľ, humorista, dramaturg, herec (narodil sa 22. 6. 1949, Hontianske Nemce)
- 20. výročie úmrtia
13. 7. 1960 zomrel v Lujáne (Argentína) **Jozef Cíger Hronský** (vl. m. Jozef Cíger) – prozaik, autor literatúry pre mládež, publicista, redaktor, nakladateľ; tajomník a neskôr správca Matice slovenskej, od r. 1945 žijúci v exile (narodil sa 23.2. 1896, Zvolen)
- 60. výročie úmrtia
14. 7. 1945 narodila sa v Petroviciach **Marcela Laiferová** – speváčka, lekárka, astrologička, numerologička
- 75. výročie narodenia
17. 7. 1995 zomrela v Bratislave **Maša Haľamová** – poetka, spisovateľka pre deti, prekladateľka (narodila sa 28. 8. 1908, Blatnica)
- 25. výročie úmrtia
21. 7. 1880 narodil sa v Košariskách **Milan Rastislav Štefánik** – astronóm, fotograf, vojenský **letec**, brigádny generál ozbrojených síl **Francúzska**, diplomat a politik. Spolu s **Tomášom Garriguom**

[Masarykom](#) a [Edvardom Benešom](#) bol kľúčovou osobou pri založení [Česko-Slovenska](#) (zostrelený 4. 5. 1919, Ivanka pri Dunaji)

- *140. výročie narodenia*
- 26. 7. 1995 zomrel v Ríme (Taliansko) **Gorazd Zvonický** (vl.m. Andrej Šándor) – básnik, prozaik, prekladateľ, pedagóg, kňaz, misionár (narodil sa 29. 6. 1913 , Močarany, dnes súčasť Michaloviec)
- *25. výročie úmrtia*
- 28. 7. 1945 narodil sa v Ružomberku - Černovej **Ladislav Lajčiak** – básnik, esejista, autor literatúry pre deti
- *75. výročie narodenia*
- 31. 7. 1965 narodila sa v Yate (Spojené Kráľovstvo) **Joana „Jo“ Rowlingová** (pseudonym J.K. Rowling a Robert Galbraith) – britská spisovateľka, autorka knižnej série Herry Potter, scenáristka a filmová producentka
- *55. výročie narodenia*

AUGUST

- 1. 8. 1905 narodil sa v Trstenej **Rudolf Dilong** – básnik katolíckej moderny, katolícky kňaz, len františkánskeho rádu (zomrel 7. 4. 1986, Pistburgh, USA)
 - *115. výročie narodenia*
 - 1. 8. 1990 zomrela v Bratislave **Helena Križanová-Brindzová** – autorka literatúry pre mládež, poetka, dramatička (narodila sa 7. 1. 1922, Ludanice)
 - *30. výročie úmrtia*
 - 2. 8. 1905 narodila sa v Nitrianskej Strede **Zlata Dôňcová** – prozaička, autorka literatúry pre deti a mládež (zomrela 14. 9. 1985, Bratislava – *35. výročie úmrtia*)
 - *115. výročie narodenia*
 - 5. 8. 1850 narodil sa v Tourville-sur-Arques (Francúzsko) **Guy de Maupassant** – francúzsky spisovateľ, autor poviedok (zomrel 6. 7. 1893, Paríž)
 - *170. výročie narodenia*
 - 10. 8. 1925 narodil sa vo Veľkom Rovnom **Vladimír Ferko** – prozaik, publicista, autor literatúry faktu (zomrel 24. 10. 2002, Bratislava)
 - *95. výročie narodenia*
 - 12. 8. 1880 narodil sa v Kopčanoch **Ján Damborský** – jazykovedec, dramatik (zomrel 20. 5. 1932, Nitra)
 - *140. výročie narodenia*
 - 18. 8. 1850 zomrel v Paríži **Honoré de Balzac** (vl. m. Honoré Balssa) – francúzsky spisovateľ, zakladateľ realistického románu (narodil sa 20. mája 1799, Tours, Francúzsko)
 - *170. výročie úmrtia*
 - 22. 8. 1950 narodil sa **Peter Holka** – prozaik, autor literatúry pre deti a mládež, dramatik, publicista
 - *70. výročie narodenia*
 - 29. 8. 1944 **Výročie SNP – štátny sviatok**
- *76. výročie*
-

SEPTEMBER

1. 9. **Deň Ústavy Slovenskej republiky – štátny sviatok**
- 28. výročie
15. 9. 1890 narodila sa v Torquay (Spojené kráľovstvo) **Aghata Christie** – anglická spisovateľka detektívnych románov, dramatička, poetka (zomrela 12. 1. 1976, Wallingford, Spojené kráľovstvo)
- 130. výročie narodenia
17. 9. 1960 narodila sa v Košiciach **Eva Pavlíková** – herečka Divadla A. Bagara v Nitre
- 60. výročie narodenia
18. 9. 1945 narodil sa v Bratislave **Kamil Peteraj** – básnik, textár, dramaturg, scenárista
- 75. výročie narodenia
22. 9. 1970 zomrel v Bratislave **Janko Alexy** – spisovateľ, maliar, publicista, národný umelec (narodil sa 25. 1. 1984, Liptovský Mikuláš)
- 50. výročie úmrtia
25. 9. 1970 zomrel v Locarne (Švajčiarsko) **Erich Maria Remarque** (vl. m. Erich Paul Remark) – nemecko-švajčiarsky prozaik, dramatik (narodil sa 22. 6. 1898, Osnabrück, Nemecko)
- 50. výročie úmrtia
29. 9. 1975 zomrel v Bratislave **Pavol Horov** – básnik (narodil sa 25. 5. 1914, Bánovce nad Ondavou)
- 45. výročie úmrtia

OKTÓBER

1. 10. **Medzinárodný deň seniorov (OSN)**
1. 10. **Medzinárodný deň hudby (UNESCO)**
3. 10. 1925 narodila sa v Rimavskej Sobote **Libuša Mináčová** – prozaička, publicistka (zomrela v 10. 7. 2006, Bratislava)
- 95. výročie narodenia
3. 10. 1975 zomrela v Bratislave **Eva Kostolányiová** – speváčka, tanečníčka, muzikálová herečka (narodila sa 2. 11. 1942, Trnava)
- 45. výročie úmrtia
6. 10. 1995 zomrel v Devínskej Novej Vsi **Rudolf Sloboda** – prozaik, básnik, dramatik, scenárista, autor literatúry pre deti a mládež (narodil sa 16. 4. 1938, Devínska Nová Ves)
- 25. výročie úmrtia
8. 10. 1920 narodil sa v Tacoma (USA) **Frank Herbert** – americký autor science fiction (zomrel 11. 2. 1986, Madison, USA)
- 100. výročie narodenia
9. 10. 1940 narodil sa v Liverpoole (Spojené kráľovstvo) **John Lennon** – britský spevák, skladateľ, gitarista, zakladajúci člen skupiny The Beatles (zomrel 8. 12. 1980, New York, USA – 40. výročie úmrtia)
- 80. výročie narodenia
12. 10. 1940 narodil sa v Trenčíne **Jozef Repko** – prozaik, dramatik, scenárista (zomrel 8. 4. 2014, Senica)
- 80. výročie narodenia
13. 10. 1950 zomrel v Prahe **František Švantner** – prozaik, popredný

- predstaviteľ slovenskej lyrizovanej prózy (narodil sa 29. 1. 1912, Bystrá)
- 70. výročie úmrtia
14. 10. 1990 zomrel v New Yorku (USA) **Leonard Bernstein** – americký dirigent, klavirista, hudobný skladateľ, autor muzikálu West Side Story (narodil sa 25. 8. 1918, Lawrence, USA)
- 30. výročie úmrtia
17. 10. 1930 narodil sa v Mani **Benjamín Tinák** – prozaik, básnik, lekár (zomrel 17. 2. 2008, Ružomberok)
- 90. výročie narodenia
19. 10. 1950 narodila sa v Trenčíne **Mária Bátorová** – literárna vedkyňa, germanistka, slavistka, prozaička, poetka, publicistka, vysokoškolská pedagogička (v rokoch 1974-75 odborná asistentka v Archeologickom ústave SAV v Nitre, v rokoch 1975-1985 stredoškolská profesorka na gymnáziu v Nitre)
- 70. výročie narodenia
21. 10. 1750 narodil sa v Častej **Juraj Fándly** – osvietený spisovateľ, národný buditeľ, rímskokatolícky kňaz (zomrel 7. 3. 1811, Optimál (dnes Dol'any)
- 270. výročie narodenia
22. 10. 1955 narodil sa v Zlatých Moravciach **Jozef Leikert** – básnik, autor literatúry faktu
- 65. výročie narodenia
28. 10. 1918 **Deň vzniku Česko-Slovenska**
- 102. výročie vzniku
29. 10. 1815 narodil sa v Uhrovci **Ľudovít Štúr** – národný buditeľ, kodifikátor spisovnej slovenčiny, politik, filozof, historik, básnik, jazykovedec, pedagóg, spisovateľ, publicista a redaktor (zomrel 12. 1. 1856, Modra)
- 205. výročie narodenia
29. 10. 1900 narodil sa v Trenčianskych Tepliciach **Andrej Bagar** – herec, divadelný režisér, pedagóg, jeden zo zakladateľov slovenského profesionálneho divadla (zomrel 31. 7. 1966, Bratislava)
- 120. výročie narodenia
29. 10. 1955 narodil sa v Bratislave **Ján Uličiansky** – spisovateľ pre deti a mládež, dramatik
- 65. výročie narodenia

NOVEMBER

-
1. 11. 1900 narodil sa v Hodruši **Emil Boleslav Lukáč** – básnik, prekladateľ, publicista (zomrel 14. 9. 1979, Bratislava)
- 120. výročie narodenia
2. 11. 1920 narodila sa v Budapešti (Maďarsko) **Elena Chmelová** – slovenská prozaička, spisovateľka pre deti a mládež, prekladateľka (zomrela 28. 3. 1995, Bratislava – 25. výročie úmrtia)
- 100. výročie narodenia
13. 11. **Medzinárodný deň nevidiacich**
17. 11. **Medzinárodný deň študentstva**

17. 11. 1989 **Deň boja za slobodu a demokraciu** – štátny sviatok,
- 31. výročie “zamatovej“ revolúcie
26. 11. 1985 zomrel v Bratislave **Rudo Moric** – prozaik, spisovateľ pre deti a mládež, autor literatúry faktu (narodil sa 27. 3. 1921, Sučany)
- 35. výročie úmrtia
27. 11. 1940 narodil sa v Bratislave **Vojech Kondrót** – básnik, prekladateľ a publicista (zomrel 17. 1. 2003, Bratislava)
- 80. výročie narodenia
28. 11. 1925 narodil sa v Oslanoch **Stanislav Šmatlák** – literárny historik, teoretik a kritik. Autor základných diel o dejinách slovenskej literatúry a literárnych monografií (zomrel 5. 8. 2008, Bratislava)
- 95. výročie narodenia

DECEMBER

-
4. 12. 1910 narodil sa v Turčianskej Štiavničke **Ján Kostra** – významný slovenský básnik (zomrel 5. 11. 1975, Bratislava – 45. výročie úmrtia)
- 110. výročie narodenia
6. 12. 1950 zomrel v Olomouci (Česko) **Vavro Šrobár** – slovenský politik, lekár, ústredná postava medzivojnovnej slovenskej politiky v Česko-Slovensku (narodil sa 9. 8. 1867, Lisková)
- 70. výročie úmrtia
6. 12. 1955 narodil sa v Bratislave **Daniel Hevier** – básnik, autor literatúry pre deti, prozaik, prekladateľ, textár, dramatik, scenárista
- 65. výročie narodenia
12. 12. 1915 narodil sa v Hobokene (New Jersey, USA) **Frank Sinatra** – americký spevák a herec, jedna z najväčších hudobných hviezd 20. stor. (zomrel 14. 5. 1998, Los Angeles, Kalifornia USA)
- 105. výročie narodenia
15. 12. 1950 narodila sa v Bzinciach pod Javorinou **Marianna Komorová** – spisovateľka, prozaička, novinová a rozhlasová redaktorka
- 70. výročie narodenia
16. 12. 1770 narodil sa v Bonne (Nemecko) **Ludwig van Beethoven** – nemecký hudobný skladateľ (zomrel 26. 3. 1827, Viedeň, Rakúsko)
- 250. výročie narodenia
19. 12. 2015 narodila sa v Paríži (Francúzsko) **Edith Piaf** (vl. m. Edith Giovanna Gassion) – francúzska speváčka – šansonierka, skladateľka, herečka (zomrela 10. 10. 1960, Grasse, Francúzsko – 60. výročie úmrtia)
- 105. výročie narodenia
25. 12. 1935 narodil sa v Zohori **Albín Brunovský** – maliar, grafik, ilustrátor, vysokoškolský pedagóg, titul národný umelec získal v r. 1985 (zomrel 20. 1. 1997, Bratislava)
- 85. výročie narodenia
27. 12. 1945 zomrel v Bratislave **Janko Jesenský** – básnik, prozaik, prekladateľ, právnik, v rokoch 1923 – 1927 nitriansky župan, prvý slovenský národný umelec - 1945 (narodil sa 30.12.1974, Martin)
- 75. výročie úmrtia

Profily jubilujúcich autorov

PETER HOLKA

70. výročia narodenia
spisovateľ, dramatik a publicista
autor literatúry pre deti a mládež

Peter Holka sa narodil 22. augusta 1950 v Považskej Bystrici, detstvo strávil v Púchove, neskôr v Čadci. V rokoch 1965 - 1969 študoval na Strednej priemyselnej škole strojníckej v Dubnici nad Váhom. Po maturite prešiel rôznymi robotníckymi zamestnaniami, od roku 1975 pracoval ako redaktor okresných novín *Kysuce* v Čadci, neskôr ako redaktor krajského denníka *Smer* v Banskej Bystrici, od roku 1984 ako redaktor kultúrnej rubriky denníka *Pravda* a popri zamestnaní vyštudoval politológiu (1985 - 1990). V rokoch 1996 - 1999 bol šéfredaktorom

Literárneho týždenníka. Od roku 1999 pôsobil ako spisovateľ v slobodnom povolaní, od roku 2001 ako redaktor v *Literárnej redakcii Slovenského rozhlasu*, neskôr v redakcii *Učiteľských novín*. Žije v Bratislave.

Je autorom psychologicky a spoločensky ladených románov, dobrodružných, chlapčenských príbehov pre deti a mládež. Základnou charakteristikou jeho prózy je neustále sa stupňujúce rozprávačstvo, dynamický dej a príťažlivý príbeh. Má zmysel pre skratku, detail a pozná mnoho atraktívnych prostredí. Jeho prvé knihy očarili najmä mládež, oslovili ju svojou úprimnosťou a nekonformným pohľadom na stretnutie otcov a synov s ich rozdielnymi hodnotovými systémami. Časť svojej tvorby adresoval aj mládeži – často prezentovanej cez obrazy drsnej reality, v akej sa naša mládež pohybuje. Svoje príbehy autor neidealizuje, hovorí celkom na rovinu, s naturalistickou drsnosťou poukazuje na okolnosti a vlastnosti, ktoré často krivia charakter mladých ľudí, no súčasne jeho novely vyzývajú mladých, aby sa nevzdávali svojich skrytých túžob, seba samého a aby o ne bojovali.

TVORBA

Knižne debutoval v roku 1983 novelou *Ústie riečok*, v ktorej na pozadí udalostí okolo výstavby vodnej nádrže vyrozprával príbeh mladého novinára a zároveň konfrontoval jeho názory s názormi strousadlíkov, ktorí musia opustiť svoje domovy. V ďalšej tvorbe, počnúc zbierkou poviedok *Škára (do trinástej komnaty)*, 1994, sa opakovane vracia k rozličným podobám vzťahu muža a ženy, ktorý niekedy dostáva až osudovo-tragickú podobu (psychologizujúci román *Neha*, 1995), resp. osciluje na hrane iracionality (zbierka poviedok *Sen o sne*, 1998). *Smrť, na ktorú sa čakalo* (2000) je založený na autenticknej tragickej skúsenosti s podsvetím (smrť dcéry). Lúboštný príbeh spred 400 rokov, ktorý našiel v ľubietovskej kronike, spracoval v románe *Prekliatie* (2003). *Modrý anjel* (2007) je príbeh

maturanta, ktorý pri úraze príde o ruku a v nemocnici sa mu po prvý raz zjaví modrý anjel a presvedča ho, že žiť sa oplatí. Hrdinom románu *Pokušenie* (2013) je najskôr chlapec, potom muž. Kým pre dieťa je vzrušenie z obnaženého ženského tela ešte nepochopiteľné, pre muža, ktorý už neočakáva nič ani od seba samého, môže oneskorené vzplanutie znamenať hotovú pohromu. Román *Ohyb rieky* (2013) zachytáva osudy troch generácií otcov a synov pochádzajúcich od Nitry od začiatku 20. storočia po súčasnosť. Do poviedok pre mladších čitateľov transformoval spomienky na detstvo, ktoré trávil u starého otca v Krškanoch (*Leto na furmanskom koni*, 1986) a mladosť (*Piráti z Marka Twaina*, 1992). Problematike života dospievajúcej mládeže sú venované novely *Prekážkar v džínsach* (1990) a *Normálny cvok* (1993). Popri próze sa venuje aj dramatickej tvorbe, spolupracuje s rozhlasom a televíziou. Pripravil knihu rozhovorov s Vladimírom Mináčom *V košeli zo žihľavy* (1992). Venoval sa aj kultúrnej publicistike, reportárskej a recenzentskej činnosti najmä v periodikách, kde pôsobil.

Peter Holka je laureátom mnohých literárnych cien, aj dvojnásobným nositeľom Ceny Všeobecnej úverovej banky za najlepšiu prozaickú knihu roka, dvojnásobným nositeľom výročnej Ceny Spolku slovenských knihovníkov i laureátom Ceny Vladimíra Mináča.

Próza pre dospelých

- 1983 – *Ústie riečok*, novela
- 1992 – *V košeli zo žihľavy*, kniha rozhovorov s Vladimírom Mináčom
- 1994 – *Škára (do trinástej komnaty)*
- 1995 – *Neha*, dielo venované zosnulej dcére Paule
- 1998 – *Sen o sne*
- 1999 – *Nezabudnuteľná vôňa zrelej pšenice*
- 2000 – *Smrť, na ktorú sa čakalo*
- 2001 – *Výhľad zo zvonice (Milovanie s Nereidou)*
- 2003 – *Prekliatie*
- 2005 – *Biele noci, čierne dni*
- 2007 – *Modrý Anjel*
- 2010 – *Môj život s Demi Moore*
- 2013 – *Pokušenie*
- 2015 – *Láska prebýva na Kilimandžáre*
- 2017 – *Ohyb Rieky*
- 2019 – *Súhvezdie Tety July*

Próza pre deti a mládež

- 1986 – *Leto na furmanskom koni*
- 1990 – *Prekážkar v džínsach*
- 1992 – *Piráti z Marka Twaina*
- 1993 – *Normálny cvok*

Rozhlasová tvorba

- 1986 – *Noc ešte trvá*
- 1988 – *Reťaz*
- 1989 – *Jazva*
- 1990 – *Srdcový túz*

Zdroj:

Slovník slovenských spisovateľov. – Bratislava : Kalligram a Ústav slovenskej literatúry SAV, 2005 - 656 s.
https://sk.wikipedia.org/wiki/Peter_Holka

JÁN ULIČIANSKY

65. výročie narodenia

autor literatúry pre deti, dramatik a dramaturg

Ján Uličiansky sa narodil 29. októbra 1955 v Bratislave, ale od troch rokov vyrastal v Košiciach. V základnej škole navštevoval bábkarský súbor a to ho nasmerovalo na kariéru bábkového režiséra. Po maturite na gymnáziu (1975) vyštudoval dramaturgiu a réžiu bábkového divadla na pražskej Divadelnej fakulte Akadémie múzických umení (1975 – 1979). Bol dramaturgom a režisérom Bábkového divadla v Košiciach (1979 – 1986),

potom v slobodnom povolání a od roku 1988 pracoval ako dramaturg hier pre deti a mládež v Slovenskom rozhlase. Od roku 1991 pôsobí ako vysokoškolský pedagóg na VŠMU v Bratislave, kde bol vedúcim na Katedre bábkarskej tvorby. V januári 2009 bol prezidentom Slovenskej republiky menovaný profesorom v odbore divadelné umenie.

Ján Uličiansky sa spočiatku profiloval ako autor pôvodnej rozhlasovej hry pre deti a mládež, no je aj predstaviteľom tzv. fenoménu intermediálnosti. Od 70. rokov 20. storočia až do súčasnosti tvorí pre divadlo, rozhlas aj televíziu a je autorom početných rozprávkových kníh pre deti. Patrí k najvýraznejším a najproduktívnejším autorom pôvodnej autorskej rozprávky a modernej rozprávkovej hry po roku 1989. Pre Uličianskeho tvorbu pre deti je typická snaha po harmonizácii vzťahov, humánne poslanstvo, originálna imaginácia, hravosť, ale aj didaktizmus, nie však prvoplánový.

V roku 1974 debutoval s rozhlasovou rozprávkou *Aťa a jej priatelia*, dva roky na to napísal hru *Tik Tak*, ktorú neskôr prepísal aj do divadelnej podoby (1978), rozhlasového seriálu (1998), prozaickej podoby v knihe *Čarovný chlapec* (2005).

Knižne debutoval leporelom *Hádanky* (1980), ale pozornosť vzbudili autorské rozprávky *Adelka Zvončeková* (1981) svojou senzitivnosťou a nevtieraným dôrazom na etickosť ľudského správania. *Snehuliacke ostrovy* (1990) priniesli humorno-fantazijné a nonsensové variovanie snehuliackej tematiky, *Veverička Veronka* (1996) je príbehom priateľstva chlapca na vozíčku s veveričkou. Deťom, ktoré si prvý raz sadajú do školských lavíc, je venovaná knižka *Pán prváčik* (2002). *Podivuhodné príbehy siedmich morí* (2003) sú humorné parafrázy na dobrodružstvá známych cestovateľov. Pre deti sú určené aj knižky *Nedeľa* (1987), *Máme Emu* (1993), *Drak Plamienok* (2000), *Kocúr na kolieskových korčuliach* (2006), *Rozprávky z palety* (2007), *Veveričky* (2008), *Štyria škriatkovia a víla* (2009), *Malá Princezná* (2009), *Analfabetka nigramotná* (2011), *Leonardo, kocúr z ulice* (2013), *Max a Lea* (2018), *Líza, mačka z Trojice* (2019).

Pre deti napísal **bábkové hry** *Čáry Máry Fuk* (1978), *Janko Pipora* (1983), *Bohatier Kremienok* (1987), *Peter Klúčik* (1996), *Prípad Hrášok* (2004), *Petr Pan* (2004), *Čarodejníkov učeň* (2006), *Panáčik* (2012) a iné; **rozhlasové hry** *Úplne malá balada* (1976),

Väčšia polovica lásky (1978), Grécky cyklus (2004), Ústa pravdy (2006), Golego (1984), Krtko (1986), Tretie zakončenie (1987), Nedel'a (1999), Čarovná chvíľa (2001), Orišková rozprávka (2002). Pre dospelých je určená hra Alergia (1995).

Pre RTVS vytvoril ako kreatívny producent a autor formátu a námetu cyklickú zábavno-vzdelävaciu reláciu pre deti od päť do sedem rokov *Trpasľici* (od apríla 2014). Komédiu *Zvonkohra* o košickej Urbanovej veži napísal pre Bábkové divadlo v Košiciach, keď sa toto mesto hrdilo titulom Európske mesto kultúry v roku 2013.

Ján Uličiansky je držiteľom viacerých literárnych a divadelných ocenení – prvá cena na Medzinárodnom festivale rozhlasovej hry pre deti a mládež OIRT (1977), Prémia Slovenského literárneho fondu za knihu Adelka Zvončeková (1981), Cena Vydavateľstva Mladé letá za knihu Snehuliacke ostrovy (1991), Cena Trojruža za tvorbu pre deti a mládež (1998). Na 29. kongrese Medzinárodnej únie pre detskú knihu (IBBY, The International Board on Books for Young People), ktorý sa v roku 2004 uskutočnil v Kapskom meste v Juhoafrickej republiky, si ako jediný z autorov prevzal 2 prestížne ocenenia – certifikát za nomináciu na Cenu Hansa Christiana Andesrena a zápis na Čestnú listinu IBBY 2004 za knihu Pán Prváčik.

Zdroj:

Slovník slovenských spisovateľov. – Bratislava : Kalligram, Ústav slovenskej literatúry SAV, 2005 – 656 s.

www.litcenrum.sk

www.books.sk

www.teraz.sk/kultura/

Finančná podpora z verejných zdrojov poskytovaných Fondom na podporu umenia za rok 2019

Štruktúra podpornej činnosti: Program 5 – Pamäťové a fondové inštitúcie

5.1.1 – Komplexná infraštruktúra knižníc

5.1.2 – Vybavenie knižníc a menšia knižničná infraštruktúra

5.1.3 – Podujatia, vzdelávacie aktivity a odborná činnosť knižníc

5.1.4 – Akvizícia knižníc

5.1.1 – Komplexná infraštruktúra knižníc	
okres NITRA:	Schválená dotácia v €:
ObK MOJMÍROVCE	20 000.-
Názov projektu: Modernizácia obecnej knižnice – vďaka knihe sme si bližší	

5.1.2 – Vybavenie knižníc a menšia knižničná infraštruktúra	
okres NITRA:	Schválená dotácia v €:
KRAJSKÁ KNIŽNICA KAROLA KMEŤKA V NITRE	5 000.-
Názov projektu: Inovácia priestorov pobočky	

okres ZLATÉ MORAVCE	Schválená dotácia v €:
ObK TESÁRSKE MLYŇANY	2 000.-
Názov projektu: Obnova interiérového vybavenia Obecnej knižnice	

5.1.3 – Podujatia, vzdelávacie aktivity a odborná činnosť knižníc

okres NITRA	Schválená dotácia v €:
KRAJSKÁ KNIŽNICA KAROLA KMEŤKA V NITRE	1 500.-
Názov projektu: S hudbou inak	
KRAJSKÁ KNIŽNICA KAROLA KMEŤKA V NITRE	2 500.-
Názov projektu: Knižnica má zlaté dno	

5.1.4 – Akvizícia knižníc

okres NITRA:	Schválená dotácia v €:
KRAJSKÁ KNIŽNICA KAROLA KMEŤKA V NITRE	18 000.-
MsK VRÁBLE	2 000.-
ObK Jarok	1 000.-
ObK Mojmírovce	1 000.-
ObK Nová Ves nad Žitavou	1 000.-
ObK Vinodol	1 000.-

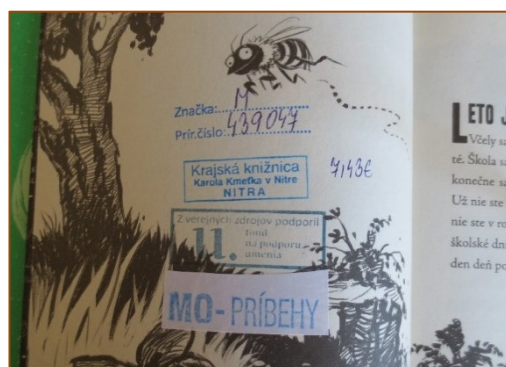
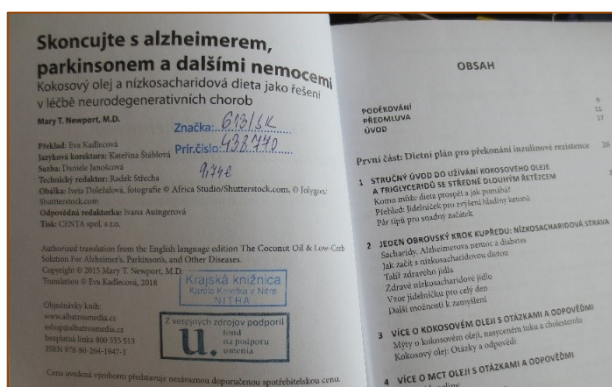
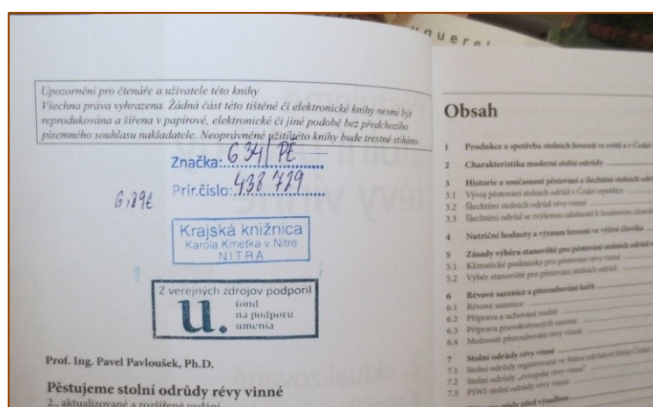
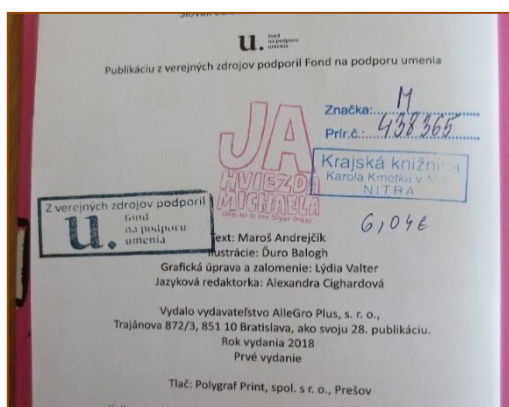
okres ŠAĽA:	Schválená dotácia v €:
MsK ŠAĽA	1 500.-
ObK Močenok	1 000.-
ObK Trnovec nad Váhom	1 000.-

okres ZLATÉ MORAVCE	Schválená dotácia v €:
MsK ZLATÉ MORAVCE	2 000.-
ObK Topoľčianky	1 000.-
ObK Machulince	1 000.-
ObK Skýcov	1 000.-
ObK Tesárske Mlyňany	1 000.-

Podporené projekty Krajskej knižnice Karola Kmeťka v Nitre z verejných zdrojov Fondu na podporu umenia za rok 2019

Program: 5 Pamäťové a fondové inštitúcie
 Podprogram: 5.1.4 Akvizícia knižníc
 Názov projektu: *S novou akvizíciou k novým informáciám*
 Suma: 18 000,00 €

Knižnica zakúpila so spolufinancovaním 2 041 knižničných jednotiek.

Program: 5 Pamäťové a fondové inštitúcie

Podprogram: 5.1.3 Podujatia, vzdelávacie aktivity a odborná činnosť knižníc

Názov projektu: *Knižnica má zlaté dno*

Suma: 2 500,00 €

Program: 5 Pamäťové a fondové inštitúcie

Podprogram: 5.1.3 Podujatia, vzdelávacie aktivity a odborná činnosť knižníc

Názov projektu: *S hudbou inak*

Suma: 1 500,00 €

Cyklus besied spojených s koncertami

S hudbou inak...
hudobné pásmo
Krajská knižnica Karola Kmetka
Fraňa Mojtu 18

25. 9. 2019
skupina SOUVRAT
16.30 hod.

30. 10. 2019
Tomáš Gregor
16.30 hod.

29. 11. 2019
Lenka Novosedlíková
16.30 hod.

Zriaďovateľom knižnice je Nitriansky samosprávny kraj

KRAJSKÁ KNÍŽNICA KAROLA KMETKA
v NITRE

u. fond na podporu vzdelávania

Inovácia priestorov pobočky krajskej knižnice na sídlisku Klokočina

Program: 5 Pamäťové a fondové inštitúcie

Podprogram: 5.1.2 Vybavenie knižníc a menšia knižničná infraštruktúra

Názov projektu: **Inovácia priestorov pobočky**

Suma: 5 000,00 €

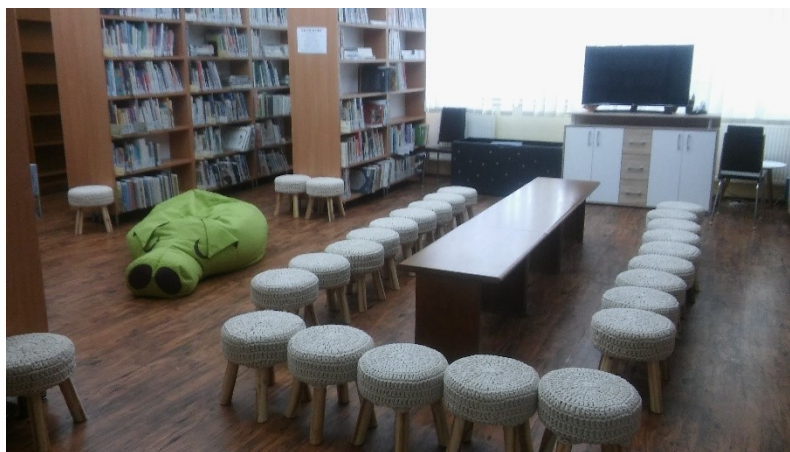

vynovená čítareň pre používateľov
krajskej knižnice

nové knižné regály

nové taburetky na podujatia pre deti

Foto: Archív Krajskej knižnice Karola Kmeťka v Nitre

Krajská knižnica Karola Kmeťka v Nitre získala v roku 2019 aj dotácie z Fondu na podporu kultúry národnostných menšín

Fond na podporu kultúry národnostných menšín

FOND NA PODPORU KULTÚRY NÁRODNOSTNÝCH MENŠÍN

Krajská knižnica Karola Kmeťka v Nitre získala mimorozpočtové finančné prostriedky na nasledovné projekty:

Program: 2. Podpora literárnej, nakladateľskej a vydavateľskej činnosti

Podprogram: 2.1.4 podpora knižníc

Názov projektu: *Akvizičiou k rozvoju kultúry a jazyka národnostnej menšiny*

Suma: 1 000,00 €

Program: 1. Podpora kultúrno-osvetovej činnosti a vzdelávacej činnosti, vedy a výskumu

Podprogram: 1.2 neprofesionálne umenie

Názov projektu: *Deň rómskej kultúry v knižnici*

Suma: 1 300,00 €

Pozvánka na podujatie

Obecná knižnica Rišňovce v novom šate

História

Obecné zastupiteľstvá Horných a Dolných Rišňoviec na spoločnom zasadnutí 25. apríla 1925 na základe prípisu Referátu Ministerstva školstva a Národnej osvety prijali rozhodnutie zriadiť knižnicu. Umiestnená bola na chodbe školy. V päťdesiatych rokoch 20. storočia evidovala vyše 500 kníh a 80 pravidelných čitateľov. Istý čas mala knižnica svoje sídlo v budove bývalého Nemcovho majera pri kaštieli. V roku 1970 bola zaradená do kategórie profesionálnych knižníc s názvom Miestna ľudová knižnica. V ďalších rokoch bol rozsiahly knižničný fond prenesený do budovy bývalej cirkevnej školy oproti kostolu. Od roku 1987 sídli knižnica v kultúrnom dome. V roku 2007 bola premenovaná na Obecnú knižnicu Rišňovce a je zapísaná v Zozname knižníc SR.

Knihovníkmi od roku 1925 boli: 1925 - ? Jarolím Šomský, 1945-1947 Valéria Kumeryová, 1947-1955 Zuzana Matušovičová, 1956-1960 Terézia Franková, Nad'a Horňáková a Júlia Lackovičová, 1961-1967 Sidónia Pestúnová a Stanislav Gurina, 1967-1977 Pavlína Križanovičová a Helena Labošová, 1977-2012 Oľga Laziková, od 1. júla 2015 Helena Ziburová.

Súčasnosť

V roku 2009 vzniklo Zájmové združenie, do ktorého bola okrem správy múzea začlenená aj obecná knižnica. Funkciu knihovníčky od júla 2015 vykonáva Helena Ziburová. Vykonala sa riadna revízia knižničného fondu a na jeseň v septembri sa knižnica slávnostne otvorila (po určitom období stagnácie) pre obyvateľov obce a širokú verejnosť. V novembri jej bol prostredníctvom Slovenskej národnej knižnice v Martine pridelený ISIL kód¹, čo znamená, že je uvedená v zozname medzinárodnej registratúry v Kodani.

V priebehu rokov boli realizované besedy so spisovateľkami Andreou Novosedlíkovou, Ruženou Scherhaufarovou, poetkami Danou Janebovou, Máriou Pomajbovou a Jozefínou Hrkotovou-Hladkou. Besedy boli spojené s koncertmi Hany Černej, rišňovskej rodáčky. Knižnica spolupracuje s Jednotou dôchodcov na Slovensku pri organizovaní spoločných akcií: výstavy ručných prác, výstava a burza kníh, ako aj čítanie v klube dôchodcov. Pre žiakov základnej a materskej školy boli usporiadané zážitkové čítania, besedy s Alenou Penzešovou (v spolupráci so školskou knižnicou) a prednášky v podkroví Múzea M. I. Kutuzova. V roku 2019 bol zorganizovaný celodenný čitateľský maratón za účasti

¹ ISIL – International Standard Identifier for Libraries and Related Organizations. Ide o medzinárodný štandardný kód pre knižnice a príbuzné organizácie, jeho pridelenie uľahčuje prístup k fondom a službám knižníc.

spisovateľov Braňa Jobusa, Nora Ölveckého, Ruženy Scherhauferevej a Andrey Novosedlíkovej-Čechvalovej. Počas celého dňa sa čítali v priestoroch Múzea M. I. Kutuzova rozprávky pre deti a úryvky z rôznych žánrov pre dospelých. Čítajúcimi boli žiaci, študenti, hostia z Hlohovca, dôchodkyne z JDS Rišňovce a iní. Podujatie bolo ukončené večerných koncertom mladých umelcov v podkroví múzea.

Knižnica má na internetovej stránke obce svoj vlastný link a v máji minulého roka bola **zaregistrovaná v súbornom katalógu InfoGate ako prvá obecná knižnica na Slovensku.**

Obecná knižnica po rokoch stagnácie síce obnovila svoju činnosť, ale bola potrebná reorganizácia. Novozvolený starosta obce Mgr. Mário Machovec dal podnet na vypratanie skladu vedľa knižnice a vo februári 2019 vzniklo detské oddelenie. Pribudli stoličky, pohodlné kreslá, malé stolíky na odkladanie kníh a vďaka Jane Grznárovej boli zakúpené aj Tuli vaky na sedenie. Knižnica doslova ožila a stúpila aj návštevnosť. Mamičky s deťmi majú možnosť stráviť v knižnici príjemný čas.

Novovytvorený detský úsek

Začiatkom októbra t.r. je v knižnici evidovaných 108 používateľov, vypožičaných 1290 knižničných jednotiek a fond sa rozrástol o 140 kníh. Zriadením kútikov na čítanie bude možné v štatistike vykázat' aj prezenčné výpožičky, čo doteraz nebolo možné.

V tomto školskom roku bol otvorený čitateľský krúžok *Rozprávková knižnica*, ktorý povedie učiteľka ZŠ a knihovníčka obecnej knižnice. Vďaka spolupráci so základnou školou a materskou školou Rišňovce sa zvýšila nádej, že pribudnú ďalší detskí čitatelia.

Návštevníci obecnej knižnice sa tešia, že môžu v knižnici tráviť istý čas a neodchádzať po vypožičaní kníh rýchlo preč, aby knihovníčku "*nevyrušovali pri práci*". Knižnica je tu pre nich a v príjemnom prostredí sa nájde nielen dobrá kniha, milé slovo, ale aj šálka čaju či kávy.

Helena Ziburová
Obecná knižnica Rišňovce

Foto: Archív Obecnej knižnice v Rišňovciach

Stretnutie knihovníkov v krajskej knižnici

Knihovníci okresov Nitra, Šaľa a Zlaté Moravce sa stretli dňa 22. novembra na workshope pod názvom Ako pripraviť a zrealizovať kultúrne podujatie pre deti v knižnici.

Na základe požiadaviek obecných knižníc, ktoré patria do priamej metodologickej pôsobnosti krajskej knižnice, úsek metodiky a koordinácie spoločne s úsekom literatúry pre deti a mládež toto stretnutie zrealizovali. Okrem teoretickej časti prípravy kultúrneho podujatia (od námietu až po scenár) nasledovala praktická časť, kde sa konalo konkrétne podujatie pre deti v rámci čitateľskej súťaže Čítajte s nami.

Osobné skúsenosti knihovníka s organizovaním a realizáciou akcií pre deti v knižnici prítomným prezentovala Erika Kozárová, ktorá vykonáva funkciu knihovníčky v Obecnjej knižnici Vinodol. Po bohatej diskusii sa knihovníci tešili, že načerpali nové námety a rady, ktoré im poskytnú pracovníčky detského úseku.

Mgr. Mária Beláňová
krajská knižnica

Foto: Archív Krajskej knižnice Karola Kmeťka v Nitre

Aj tento rok sa školilo

Krajská knižnica Karola Kmeťka v Nitre každoročne organizuje pre nových knihovníkov obecných knižníc okresov Nitra, Šaľa a Zlaté Moravce *Základný knihovnícky kurz*. V tomto roku sa uskutočnil 20. augusta 2019.

Prítomných na knihovníckom školení privítala Mgr. Monika Lobodášová, riaditeľka Krajskej knižnice Karola Kmeťka v Nitre. Základný knihovnícky kurz viedla vedúca oddelenia metodiky, bibliografie a koordinácie Mgr. Mária Beláňová a metodička Mária Rezáková.

Cieľom základného knihovníckeho kurzu je oboznámiť knihovníkov s knihovníckou legislatívou a so základmi knihovníckej práce – stavanie knižného fondu, nákup, evidencia a vyradovanie knižničného fondu, výpožičný proces, práca s čitateľom, kolektívne podujatia, podpora knižníc prostredníctvom Fondu na podporu umenia a iné.

Slávnostné otvorenie Obecnej knižnice v Mojmírovciach

Obecná knižnica v Mojmírovciach stagnovala v roku 2019 z dôvodu rekonštrukcie svojich priestorov. Knižnica získala dotáciu z Fondu na podporu umenia v sume 20 000,- €. Zakúpilo sa úplne nové zariadenie pre knižnicu – výpožičný pult, knižné regály, stoly, kreslá a Tuli vaky. Z obecných zdrojov v sume 7 900,- € bola financovaná výmena podlahy, elektriky, znížený strop a vymaľovanie priestorov. Slávnostné otvorenie zmodernizovanej obecnej knižnice sa konalo 13. decembra 2019 v Kultúrnom dome v Mojmírovciach, kde je knižnica umiestnená.

Názov projektu: *Vďaka knihe sme si bližší*

nový výpožičný pult

Foto: Archív Obecnej knižnice v Mojmírovciach

verejný internet pre používateľov knižnice

priestor na prezenčné štúdium

nová čítareň a študovňa

Obecná knižnica Tesárske Mlyňany získala dotáciu na revitalizáciu priestorov

V roku 2019 získala obecná knižnica dotáciu v rámci podprogramu Vybavenie knižníc a menšia knižničná infraštruktúra z Fondu na podporu umenia vo výške 2 000,- €. Knižnica inovovala detský úsek. Zastaralé regály (päť kusov) boli vymenené za moderné a pestrofarebné. V spodnej časti regálov sa nachádzajú sedacie truhlice, ktoré slúžia aj ako odkladací priestor. Detskí používatelia môžu využívať DUO lavicu, kde je možnosť obojstranného sedenia i skladovania kníh. Zmodernizovaním čitateľskej zóny pomocou nových stolíkov sa vytvoril lepší komfort pri čítaní kníh, vypracovávaní školských projektov, či využívaní verejného internetu v knižnici.

K vytvoreniu príjemného prostredia prispel aj zriaďovateľ obecnej knižnice a to vymaľovaním priestorov a výmenou osvetlenia.

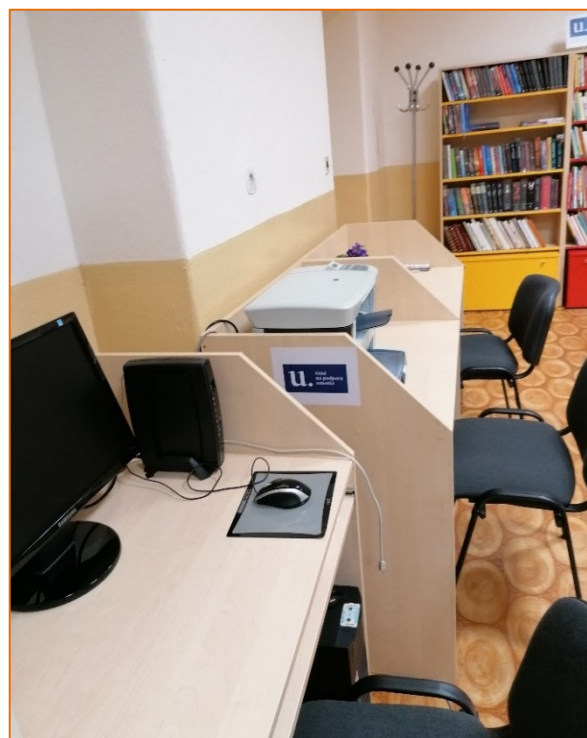
zmodernizovaný detský úsek

pôvodný priestor pred revitalizáciou

nové stolíky na verejný internet a na prezenčné štúdium

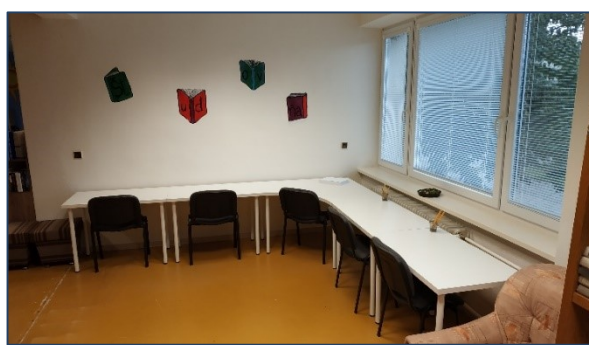

Zdroj: Archív Obecnej knižnice Tesárske Mlyňany

Rekonštrukcia a nový detský kútik v Obcej knižnici Jelenec

Obecná knižnica Jelenec v tomto roku získala finančný príspevok v hodnote 1000,- € z Nadácie SPP na základe projektu : *Vitajte v krajine príbehov*.

Z týchto finančných prostriedkov sa knižnica vymaľovala, na okná pribudli žalúzie, vznikol kútik pre deti s novými regálmi na detskú literatúru, kobercom a Tuli vakmi. Pre študujúcu mládež sa vytvoril priestor na prezenčné štúdium. Knižnica je vďaka tejto podpore prevzdušnená a opeknená.

nový detský kútik a priestor na prezenčné štúdium

Zdroj: Archív Obecnj knihnice Jelenec

1919 – 2019
100 rokov zákona o verejných knižniciach

V roku 2019 sme si pripomenuli 100 rokov zákona o verejných knižniciach. Dňa 22. júla 1919 bol uznesením Národného zhromaždenia prijatý zákon o verejných knižniciach obecných č. 430/1919 Z. z., ktorý mal veľký význam a zohral kľúčovú úlohu v rozvoji československého knihovníctva. Ukladal zákonnú povinnosť zriadiť knižnicu v každej obci na území celého štátu, pričom každá knižnica musela mať výpožičné oddelenie aj študovňu. Zároveň určoval základné povinnosti obce ako náklady na zriaďovanie a udržiavanie knižnice, finančnú čiastku na obyvateľa, ktorú obec knižnici poskytovala. Určoval aj zriadenie knižničnej rady, kvalifikáciu knihovníka, riešil skladbu fondov a dozor nad verejnými knižnicami. Bol prelomovým v celosvetovom meradle, zaznamenal veľkú odozvu v zahraničí a stal sa vzorom pre knižničné zákony v ďalších krajinách sveta. Na Slovensku nadobudol

platnosť až v roku 1925. Jeho realizácia významnou mierou ovplyvnila vzdelanostnú úroveň v Československu.

„Bolo preto len spravodlivé k československej knihe, že bol r. 1919 vydaný zákon o obecných knižniciach.“

„Dnes každá obec v našom štáte má verejnú knižnicu, prístupnú všetkému občianstvu. Týmto zákonom len málo štátov sa môže pochlúbiť. Potreba vzdelania stále stúpa, a tu koná, lebo má konať svoje poslanie kniha a časopis.“

„Tu sa ukazuje ohromný výchovný význam verejnej knižnice a čítárne. Dnes je životnou potrebou byť informovaný o denných udalostiach.“

Zdroj:

Úkol obecných knižnic a čítární : k otvorení veřejnej čítárne v Nitře / Rš. In: Národná Stráž. – Roč. XII, č. 40 (2.10.1932), s. 1.

Milí knihovníci,

Krajská knižnica Karola Kmeťka v Nitre vám v novom roku 2020 praje hlavne veľa zdravia, šťastia a úspechov nielen v práci, ale aj v osobnom živote.

Zostavili: Mgr. Mária Beláňová, Mária Rezáková
Názov: Život knižníc č. 2/2019
Edícia: Regionálny knihovnícky časopis
Vydala: Krajská knižnica Karola Kmeťka v Nitre
kultúrne zariadenie Nitrianskeho samosprávneho kraja
Zodp. redaktorka: Mgr. Monika Lobodášová, riaditeľka
Ročník: 23
Rok: 2019
Rozsah: 39 s.
Náklad: 30 výtlačkov. Nepredajné. Len pre vnútornú potrebu